

Luottamushenkilöorganisaation päivitystyö / vaikuttamistoimielimet 1.6.2025 alkavalla valtuustokaudella

Hyvinvointilautakunta 12.03.2024 § 47
605/00.01.01/2021

Valmistelija: Sivistysjohtaja

Seloste: Ylöjärven kaupunginhallitus käsitteli luottamushenkilöorganisaation päivitystä 15.1.2024. Vaikuttamistoimielinten osalta asian valmistelu kaupunginhallitukselle oli seuraava:

”Neuvostot

Ylöjärven kaupungilla on tällä hetkellä kuusi neuvostoa, jotka ovat luonteeltaan vaikuttamistoimielimiä: Kuru-neuvosto, lapsi- ja nuorisoneuvosto, mielenterveysneuvosto, vammaisneuvosto, vanhusneuvosto ja Viljakkalaneuvosto. Kuntalain edellyttämiä neuvostoja ovat vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto. Osana päivitystyön kokonaisuutta kehittämistoimikunta pyysi hyvinvointilautakunnalta, jonka alaisuudessa neuvostot toimivat, lausunnon neuvostoja koskien. Hyvinvointilautakunnan lausunnossa tuli huomioida neuvostojen määrä, rakenne ja tehtävät. Lausunnon tuli valmistua vuoden 2023 elokuun loppuun mennessä. Lautakunnan lausunnon tuli sisältää ehdotus kaupungin neuvostoista tulevan valtuustokauden alusta lukien. Edelleen hyvinvointilautakunnan tuli huolehtia lausuntonsa valmisteluun liittyvästä osallistamisesta ja vaikutustenarvioinnista ja sen oli mahdollista hyödyntää työstönsä tukena päivitystyön konsultteja.

Hyvinvointilautakunta käynnisti omalta osaltaan kehittämistoimikunnan ohjaamana luottamushenkilöorganisaation päivitystyön ja päätti 18.04.2023 § 58 järjestää työpajan elokuussa 2023 annettavan lausuntonsa pohjaksi. Hyvinvointilautakunnan ja vaikuttamistoimielinten yhteinen työpaja järjestettiin 13.6.2023 valtuustosalissa. Työpajan tarkoituksena oli tarkastella sitä, kuinka nykyisestä vaikuttamis- ja kuulemisrakenteesta tulisi entistä toimivampi. Tilaisuuteen osallistui 49 henkilöä ja edustusta oli jokaisesta vaikuttamiselimestä eli kuudesta neuvostosta sekä kahdesta parlamentista. Työpajassa oli ulkopuolinen fasilitaattori. Työpajan yhteenveto on tämän pykälän oheismateriaalina.

Yhteenvetoa hyvinvointilautakunnan työpajasta ja hyvinvointilautakunnan lausunnosta 22.8.2023 § 84:

”Nykyiset vaikuttamiselimet ja niiden säilyminen tulevaisuudessakin koetaan tärkeäksi. Vaikuttamiselinten määrästä ei tullut yksiselitteistä esitystä, kuitenkin asuinaluekohtaisten neuvostojen suhdetta muihin neuvostoihin ja näiden neuvostojen myötä syntyvää alueellista eriarvoisuutta on tuotu esiin yhteenvedossa.

Muita rakenteellisia huomioita olivat:

- vaikuttamistoimielimet tulee säilyttää, mutta osa niistä voisi olla projektikohtaisia ja/tai määräaikaista vaikuttamistoimielimiä
- rakenteen tulee mahdollistaa yhteistyö eri toimijoiden kesken
- byrokratiaa tulisi vähentää
- vaikutusvaltaa tulisi vahvistaa
- toimintaraha tulee säilyttää

- neuvostojen ja parlamenttien rakenteet tulisi harmonisoida.

Organisaatorakenteen lisäksi työpajassa esitettiin kehittämiskohteita toimintaan ja toimintatapoihin, kuten yhteistyön lisäämistä vaikuttamiselinten kesken ja yhteisiä tapaamisia sekä osallisuutta tukevien toimintatapojen vahvistamista. Osa kehittämisehdotuksista ovat sellaisia, joita voidaan toteuttaa jo kuluvan toimikauden aikana. Näitä toimenpiteitä ovat:

- vaikuttamiselinten yhteisiä iltakouluja 1-2 vuodessa, iltakouluissa esillä toimielimiä yhdistäviä teemoja
- osa viranhaltijoiden ja asiantuntijoiden vierailuista voidaan keskittää neuvostojen ja parlamenttien yhteiskokouksiin, joka edellyttää vuosisuunnittelua
- kuntalaisten kuulemista ja osallisuutta tulisi edelleen vahvistaa esimerkiksi lisäämällä avointa viestintää, neuvostojen kokoonpanojen muutoksilla sekä monipuolistamalla yhteydenottoväyliä.”

Hyvinvointilautakunnan annettua lausuntonsa valmistelutyö jatkui neuvostorakenteen kehittämisen osalta päivitystyön aikataulutuksen mukaisesti. Valmistelussa pohdittiin muun ohella sitä, kuinka hyvinvointilautakunnan lausunnossa nostettuihin seikkoihin käytettävissä olevat resurssit huomioiden voitaisiin parhaalla mahdollisella tavalla vastata. Aihetta käsiteltiin kehittämistoimikunnan kokouksissa 25.9.2023 § 42 ja 30.10.2023 § 48 sekä kaupunginvaltuuston työpajassa 7.12.2023.

Suoritettuna valmistelun lopputuloksena on päädytty esittämään, että tulevan valtuustokauden alusta lukien Ylöjärven kaupungissa on kuntalain edellyttämällä tavalla vammais- ja vanhusneuvosto. Muu nykyinen neuvostorakenne korvataan kolmella kumppanuuspöydällä, jotka ovat pohjoinen, keskinen ja eteläinen kumppanuuspöytä. Tarkemmat aluerajat määritellään hyvinvointilautakunnan päätöksin. Uudistuvan vaikuttamistoimielinrakenteen voidaan arvioida vastaavan päivitystyössä nousseisiin tarpeisiin ja toiveisiin. Kumppanuuspöydissä käsiteltävissä asioissa ja teemoissa on mahdollista huomioida läpileikkaavasti ja poikkitoimialallisesti nykyisissä neuvostoissa käsitellyt asiat.

Kumppanuuspöytätyöskentelyyn osallistuvan kannalta monipuolisen käsiteltävien asioiden kokonaisuuden voidaan arvioida olevan samaan aikaan haastava, mutta myös motivoiva ja laajan näköalapaikan tarjoava tehtävä. Uusi rakenne voisi mahdollistaa uudenlaisia kokonaisyhteyksiä kumppanuuspöytäkohtaisia erityispiirteitä ja -tarpeita kuitenkin unohtamatta. Kumppanuuspöytä rakenne huomioi Ylöjärven kaupungin maantieteellisen ulottuvuuden. Valmistelussa yksi pohdintaa aiheuttanut seikka on ollut väestömäärän jakauma kumppanuuspöytien kesken. Toisaalta kumppanuuspöytien osalta ei esitetä asetettavaksi tiukkaa maantieteellistä rajaa, mikä antaa liikkumavaraa tältä osin.

Kumppanuuspöytien jäsenmäärät voivat myös olla eri suuruiset. Ajatuksena on, että kumppanuuspöytiin voisi asukkaiden lisäksi hakeutua esimerkiksi kesäasukkaita ja eri viiteryhmiä edustajia. Tarkemmista yksityiskohdista päättäisi hyvinvointilautakunta vaikuttamistoimielinten toimintasäännöissä. Valtuuston työpajassa 7.12.2023 työstettiin kumppanuuspöytämalliin liittyen ns. mini-SWOT, joka on muun ohella tämän pykälän oheismateriaalina sekä muita malliin liittyviä näkökulmia ja jatkovalmistelun evästeitä. Myös seuraparlamentin ja kulttuuriparlamentin nimet on päädytty yhtenäisyyden näkökulmasta esittämään päivitettäväksi liikunnan kumppanuuspöydäksi ja kulttuurin kumppanuuspöydäksi tulevan valtuustokauden alusta lukien.”

Kaupunginhallituksen päätös 15.1.2024 vaikuttamistoimielinten osalta

Kaupunginjohtaja ehdotus oli, että 1.6.2025 alkavalla valtuustokaudella Ylöjärven kaupungissa on vammais- ja vanhusneuvosto, pohjoinen kumppanuuspöytä, keskinen kumppanuuspöytä, eteläinen kumppanuuspöytä, kulttuurin kumppanuuspöytä, liikunnan kumppanuuspöytä ja nuorisovaltuusto sekä päättää, että muut nykyiset neuvostot lakkaavat 31.5.2025.

Kaupunginhallituksen päätös oli, että neuvostojen/vaikuttamistoimielinten osalta asia palautetaan takaisin hyvinvointilautakunnan valmisteluun lisäselvitysten saamiseksi. Kaupunginhallitus jatkaa asian käsittelyä 15.4.2024 kokouksessa, jonka jälkeen asia voi edetä kaupunginvaltuuston päätöksentekoon.

Lisävalmistelumateriaali hyvinvointilautakunnassa 12.3.2024

Kaupunginhallituksen 15.1.2024 päätöksen edellyttämät lisäselvitykset on koottu tämän kokouksen oheismateriaaliin, joka käydään läpi kokouksessa.

Lisäselvitys pohjautuu aineistoon, joka syntyi kaupunginvaltuuston työpajassa 7.12.2023. Työpajassa ryhmät muun muassa kommentoivat ehdotusta uudeksi vaikuttamistoimielinten malliksi, kirjasivat asiaan liittyviä kysymyksiä ja ottivat kantaa kumppanuuspöytien aluemalliin.

Lisäselvitykseen on lisäksi liitetty kooste naapurikuntien (Kangasala, Nokia, Pirkkala, Lempäälä) vaikuttamistoimielinten määristä.

Oheismateriaali: Vaikuttamistoimielimet valtuustokaudella 2025-29 /Kumppanuuspöytien muodostaminen

Toimivalta: Hallintosääntö § 100

Lisätietoa päätöksestä: Sivistysjohtaja Matti Hursti p. 05068067, matti.hursti@ylojarvi.fi

Esittelijä: Sivistysjohtaja

Päätösehdotus: Hyvinvointilautakunta päättää oheismateriaalissa esitettyjen lisäselvitysten perusteella ehdottaa kaupunginhallitukselle seuraavaa:

1. Ylöjärven kaupungissa on 1.6.2025 alkavalla valtuustokaudella seuraavat vaikuttamistoimielimet:

- vammais- ja vanhusneuvosto
- nuorisovaltuusto
- liikunnan seuraparlamentti
- kulttuuriparlamentti
- kolme alueellista kumppanuuspöytää:

I Siivikkala-Vuorentausta-Asuntila (12 jäsentä)

II Keskusta-Siltatie-Metsäkylä-Julkujärvi (15 jäsentä)

III Ylöjärven taajaman lähikylät-Kuru-Viljakkala (10 jäsentä)

2. Muiden neuvostojen toiminta päättyy kuluvaan valtuustokauteen.

3. Hyvinvointilautakunta päättää vaikuttamistoimielinten toimintasäännöistä, toimikaudesta, kokoonpanosta, jäsenten valinnasta, vaikuttamistoimielinten yhteistoiminnasta sekä muusta tarvittavasta toiminnan ohjauksesta.

4. Vaikuttamistoimielimet kuuluvat kaupungin kokouspalkkiosäännön piiriin.

Päätös:

Keskustelun kuluessa esittelijä muutti päätösehdotuksen kohtaa kaksi seuraavasti: Neuvostojen ja muiden vaikuttamistoimielinten kausi päättyy kuluvaan valtuustokauteen.

Keskustelun kuluessa tehtiin neljä esitystä, jotka poikkesivat esittelijän päätösehdotuksesta.

1. Tapani Tienarin esitys: Muutetaan päätösehdotuksen kohtaa yksi niin, että alueellisia kumppanuuspöytiä on kolmen asemesta neljä:

- I Siivikkala-Vuorentausta-Asuntila (12 jäsentä)
- II Keskusta-Siltatie-Metsäkylä-Julkujärvi (15 jäsentä)
- III Ylöjärven taajaman lähikylät Takamaa, Vahanta (sis. Ylisen ja Kaiharin) ja Mutala (sis. Kyrölahden) (8 jäsentä)
- IV Kuru-Viljakkala (8 jäsentä).

Puheenjohtaja Jaana Tiura kannatti Tienarin esitystä.

2. Tuija Hirsimäen esitys: Säilytetään nykyinen vaikuttamistoimielinten rakenne muuttumattomana.

Hirsimäen esitys raukesi kannattamattomana.

3. Juha Tuomisen esitys: Muutetaan päätösehdotuksen kohtaa yksi niin, että alueellisia kumppanuuspöytiä on kolmen asemesta neljä:

- I Kuru
- II Viljakkala
- III Ylöjärven taajaman lähikylät Takamaa, Vahanta (sis. Ylisen ja Kaiharin) ja Mutala (sis. Kyrölahden), Asuntila ja Siivikkala
- IV Soppeenmäki-Kirkonseutu-Siltatie-Vuorentausta-Metsäkylä.

Tuomisen esitys raukesi kannattamattomana.

4. Juha Alhamon esitys: Muutetaan päätösehdotuksen kohtaa yksi niin, että alueellisia kumppanuuspöytiä on kolmen asemesta neljä:

- I etelä
- II itä
- III länsi
- IV pohjoinen.

Alhamon esitys raukesi kannattamattomana.

Koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, puheenjohtaja esitti suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksen siten, että pohjaehdotusta kannattavat äänestävät jaa ja jäsen Tienarin esitystä kannattavat ei.

Äänestysesitys ja -tapa hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 5 jaa-ääntä (Juha Alhamo, Arttu Karukka, Jenni Kulmala, Sari Listenmaa ja Elina Ojaranta) ja 6 ei-ääntä (Tuija Hirsimäki, Tapani Tienari, Jaana Tiura, Esa Toikkonen, Juha Tuominen ja Sirkku Veilahti).

Puheenjohtaja totesi jäsen Tienarin muutetun esityksen kumppanuuspöytien osalta tulleen hyvinvointilautakunnan päätökseksi äänin 6-5.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginjohtaja ja kaupunginhallituksen varaedustaja poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen.
